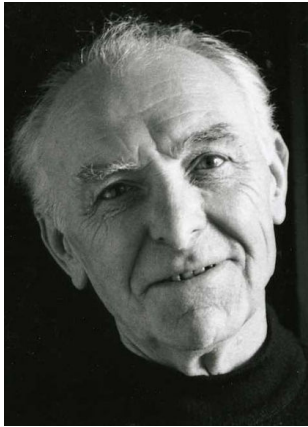

Doisneau in Carlux

7 september 2022

Robert Doisneau, 1912-1994.
Foto Bracha L. Ettinger

Vandaag rijden we naar Carlux om voor de tweede of derde keer de indrukwekkende ruïnes van het middeleeuwse kasteel te bekijken. Het kasteel blijft boeien, niet alleen door zijn ligging, hoog op een rots, waardoor je een schitterend panorama hebt over de wijde omgeving, maar ook door zijn rijke historie. De fundamenten schijnen uit de Romeinse tijd te stammen. Hier werd strijd geleverd tijdens de Honderdjarige Oorlog en later tijdens de godsdiensttwisten. Deze keer zullen we maar heel kort blijven: de zon is vandaag meedogenloos en er is niet één schaduwplekje in de buurt. We schieten een paar foto's en zoeken

snel weer de koelte van de auto op. Op de terugweg naar huis zien we tot onze verbazing aan de kant van de weg een groot bord: *La Gare Robert Doisneau*. We stoppen. Nooit gezien, noch geweten dat Carlux een station bezit, getransformeerd tot museum, dat nota bene de naam draagt van een van Frankrijks grootste fotografen!

We besluiten naar binnen te gaan om een kijkje te nemen. Het museum blijkt het hele jaar door geopend, de toegang is gratis. Van de vriendelijke dame achter de balie vernemen we dat *maître* Doisneau bijzonder gehecht was aan de streek. Hij bracht, zo vertelt ze, regelmatig zijn vakanties door in Carlux en maakte foto's van de omgeving én van het station. Toen de spoorlijn opgeheven werd, lag het station er een tijd verlaten bij. In 2018 kreeg het een unieke bestemming: die van fotografiemuseum. Naast de vaste collectie vroege foto's van Robert Doisneau zijn er wisselende exposities van hedendaagse fotografen.

Er zijn gelukkig weinig bezoekers, zodat we op ons gemak de zwart-wit foto's aan de muren kunnen bekijken: pittoreske plaatjes van marktjes in Sarlat en Souillac, een fraaie foto van het toen nog maagdelijke dorp La Roque-Gageac. We zien een man met hond die truffels probeert te vinden en Robert's familie, die lol trapt in een kano. Verderop hangt een foto van het station, waar echtgenote Pierrette met vrienden op het perron staan te wachten op de naderende trein.

Die laatste foto is genomen in 1939. We zien vier mensen, zomers gekleed, zichtbaar in vakantiestemming. Niemand heeft ook maar een flauw vermoeden van de catastrofe die de wereld te wachten staat. Alle foto's tonen de weldadige rust van het landelijke leven. Geen schreeuwerige reclames, geen spijkerbroeken, geen camping outfits. Vrouwen dragen een hoed of hebben een doek om hun hoofd geslagen, de meeste mannen hebben een alpinopetje op. De grote, moderne stad is ver weg. Die landelijke, gemoedelijke sfeer, die lome traagheid behoren voorgoed tot het verleden.

Voordat we weggaan, bedanken we de dame achter de balie voor haar uitvoerige informatie. We begrijpen nu waarom juist in Carlux Robert Doisneau een plek heeft gekregen. We kopen zijn dvd en bekijken hem nog dezelfde avond. Het is een Franstalige documentaire, Engels ondertiteld. Vrienden van Robert, schrijvers met wie hij heeft samengewerkt, leggen uit hoe hij te werk ging.

Photo Robert Doisneau (1942).

Een van zijn vriendinnen verhaalt van zijn successen op latere leeftijd. Zijn twee dochters en een kleindochter - de laatste is tevens de regisseur van de documentaire - schetsen een interessant en liefdevol beeld van hun vader, resp. grootvader. In 1934 krijgt hij een baan als fotograaf bij Renault, vijf jaar later wordt hij de laan uitgestuurd. Kort daarna breekt de oorlog uit.

Tijdens de bezetting maakt hij slechts een paar foto's. Een daarvan is die van het gevallen paard in Parijs. Ze is emblematisch, omdat ze de nederlaag, de val van de stad en het land, symboliseert. Zijn beroemdste is en blijft echter *Le baiser de l'Hotel de Ville* (*The Kiss*) uit 1950, die de reputatie van Parijs als stad van de Liefde vakkundig verbeeldt. Wanneer men er, ik meen eind jaren zeventig of begin jaren tachtig, een poster van maakt en die vervolgens de hele wereld rondgaat, van Europa tot Japan en de VS, is de maker ervan op slag wereldberoemd.

Uit de documentaire komt het beeld van een bescheiden man naar voren, een echte familieman, getuige de vele foto's van zijn kinderen, kleinkinderen en van 'zijn' Pierrette, met wie hij op 23-jarige leeftijd trouwt, en van wie hij altijd zielsveel is blijven houden. Aan het eind van haar leven lijdt ze aan Parkinson en aan Alzheimer. Robert overleeft haar slechts een half jaar.

Carlux ligt slechts op zes minuten van Veyrignac. Behalve over eeuwenoude kasteelruïnes, beschikt het dorp dus over nóg een bezienswaardigheid: een fotografiemuseum. Voor wie wil weten hoe de Dordogne en de Lot er in de vorige eeuw, tussen de jaren '30 en '70, uitzagen, is een bezoek aan dit kleine museum de moeite waard. En als u net als ik francofiel bent en behalve van de Perigord ook van Parijs houdt, dan koopt u in het museumwinkeltje het fotoboek *Doisneau Paris*. U zult er geen spijt van krijgen.